

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΟΘ103	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Στ', Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πηγές Οθωμανικής Ιστορίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Εισαγωγή στην Οθωμανική Ιστορία του ελλαδικού χώρου		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική· για φοιτητές του προγράμματος Erasmus+ κατά περίπτωση εξετάσεις στην Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Βασικός εκπαιδευτικός–μαθησιακός στόχος του μαθήματος είναι η γνωριμία των φοιτητών με τις ποικίλες πηγές της Οθωμανικής Ιστορίας και τη μεθοδολογία που εφαρμόζεται κατά την προσέγγισή τους. Κάθε μάθημα επικεντρώνεται σε ένα είδος πηγής ή εγγράφου της Οθωμανικής Γραμματείας και εξετάζεται η διαδικασία σύνταξης, το περιεχόμενο, τα μέρη και η οργάνωση, οι εμπειρεχόμενες ιστορικές πληροφορίες και, τέλος, οι αρχαιολογικές συλλογές όπου φυλάσσεται σήμερα. Οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να διαβάσουν και να σχολιάσουν ιστορικά στην αίθουσα μεταφράσεις οθωμανικών εγγράφων ενδεικτικών κάθε εξεταζόμενου είδους, ώστε να αποκτήσουν την ανάλογη εξοικείωση. Παράλληλα, παρουσιάζεται η σχετική βιβλιογραφία (βασική και εμβάθυνσης) καθώς και εποπτικό υλικό (βιβλία, άρθρα, χάρτες, νομίσματα, επιγραφές, αυθεντικά χειρόγραφα, ζωντανή μουσική).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Ανάπτυξη κριτικής ιστορικής σκέψης

Σχολιασμός, ανάλυση και κατανόηση πρωτογενών πηγών

Απόκτηση βιωματικής εμπειρίας με το αντικείμενο της μελέτης

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον (Ιστορία, Παλαιογραφία, Αρχαιολογία, Μουσικολογία)

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εξετάζονται οι ακόλουθοι τομείς:

(α) Πηγές: τι είναι ιστορική πηγή, ποια τα είδη της. Συλλογές οθωμανικών αρχειακών πηγών: α) διάδοχα κράτη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, β) κράτη εκτός της οθωμανικής επικράτειας, γ) Ελλάδα.

(β) Φορολογικά κατάστιχα (*tapu tahrir defterleri*): μέθοδος απογραφών, σύνταξη και οργάνωση κατάστιχων, εμπεριεχόμενα στοιχεία και πληροφορίες. Η ιστοριογραφία και οι σχολές της καταστιχολογίας.

(γ) Ιεροδικαστικοί κώδικες (*şeriyeye sicilleri*): ιστορική αναδρομή (Ισλαμική Γραμματεία, Μαμελούκοι, Φατιμίδες), περιεχόμενο, σύνταξη και οργάνωση κωδίκων. Δικαστική εξουσία, τάξη των νομομαθών/νομιδιδασκάλων (*ulema*). Ιστοριογραφία της μελέτης των κωδίκων.

(δ) Σουλτανικά διατάγματα (*ferman*): περιεχόμενο, όροι, μέρη, σύνταξη και αποστολή διαταγμάτων. Σουλτανικά μονογράμματα (*tuğra*), η μορφολογία και η σημασία τους ως στοιχείου χρονολόγησης.

(ε) Σουλτανικά διπλώματα (*berat*): είδη, περιεχόμενο, μέρη, σύνταξη και αποστολή διπλωμάτων. Διαφορές φερμανιών–βερατίων. Μητροπολιτικά (και πατριαρχικά) ενθρονιστήρια βεράτια.

(στ) Ιερονομικές ρήτρες/γνωμοδοτήσεις (*fetva*): θέση και λειτούργημα του μουφτή και του σεΐχουλισλάμη. Νομικές σχολές στο Ισλάμ. Ο Ebu's-suud Efendi και η διαδικασία κωδικοποίησης των νόμων. Μέρη, διαδικασία έκδοσης και ισχύς του φετβά.

(ζ) Περιηγητισμός: Ευρωπαίοι περιηγητές (διπλωμάτες, προσκυνητές, αιχμάλωτοι, έμποροι, ιεραπόστολοι) στην Οθωμανική Αυτοκρατορία: κίνητρα, δρομολόγια, γλωσσικό ύφος, ιστορικές πληροφορίες από την περιηγητική λογοτεχνία. Διαφορές Ευρωπαίων και Οθωμανών περιηγητών, προκαταλήψεις. Το οδοιπορικό (*Seyahatname*) του Εβλιγιά Τσελεμπί. Οδοιπορικά κατάκτησης (*fetihname*): περιεχόμενο, μέρη, σύνταξη.

(η) Απτικές πηγές, Επιγραφική: τα είδη των οθωμανικών επιγραφών: μνημειακές, κτιτορικές, επιτύμβιες, ευχετικές, ακιδογραφήματα–τοιχογραφήματα (*graffiti*). Είδη υλικών και γραφών. Η εξέλιξη του περιεχομένου των επιτύμβιων επιγραφών. Συντάγματα (*corpora*) οθωμανικών επιγραφών στην Ελλάδα. Μέθοδος κριτικής υπομνηματισμένης έκδοσης οθωμανικών επιγραφών. Εκπαιδευτική επίσκεψη στον περιβάλλοντα χώρο του τεμένους Ασλάν Πασά και ξενάγηση στο οθωμανικό ενεπίγραφο υλικό που εκτίθεται εκεί.

(θ) Έντυπος τύπος, εφημερίδες και περιοδικά: η εκδοτική δραστηριότητα στον τύπο. Η διάδοση της είδησης στην Αυτοκρατορία. Δυτικοευρωπαϊκές επιρροές μέσω των περιοδικών (π.χ. γυναικεία μόδα). Παρουσίαση οθωμανικών εφημερίδων και περιοδικών ποικίλης ύλης.

(ι) Ακουστικές πηγές: σχέσεις βυζαντινής και οθωμανικής παλατινής μουσικής (*Türk Sanat Müziği*). Ακρόαση οθωμανικής μουσικής. Εκπαιδευτική επίσκεψη και ξενάγηση σε οθωμανικό αρχείο. Εκ του σύνεγγυς εξέταση αυθεντικών οθωμανικών χειρογράφων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>															
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Προβολή διαφανειών Power Point</p>															
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα</p>	<p>Δραστηριότητα</p> <table border="1"> <tr> <td>11 τρίωρες διαλέξεις</td> <td>33</td> </tr> <tr> <td>2 τρίωρες εκπαιδευτικές επισκέψεις</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση πηγών</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Αυτόνομη μελέτη</td> <td>73</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	11 τρίωρες διαλέξεις	33	2 τρίωρες εκπαιδευτικές επισκέψεις	6	Μελέτη και ανάλυση πηγών	13	Αυτόνομη μελέτη	73							<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
11 τρίωρες διαλέξεις	33															
2 τρίωρες εκπαιδευτικές επισκέψεις	6															
Μελέτη και ανάλυση πηγών	13															
Αυτόνομη μελέτη	73															

με τις αρχές του ECTS		
	Σύνολο Μαθήματος	125
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Ελληνική (ή Αγγλική για τους φοιτητές Erasmus+). Γραπτές εξετάσεις με ερωτήσεις ανάπτυξης και σχολιασμού πηγών. Οι φοιτητές Erasmus+ έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν απαλλακτική εργασία στην Αγγλική.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Surayya Faroqhi, *Προσεγγίζοντας την Οθωμανική Ιστορία. Εισαγωγή στις πηγές*, Κώστας Ε. Καμπουρίδης (μτφρ.) (Θεσσαλονίκη: University Studio Press, 2006) ISBN 978-960-12-1518-1

Παύλος Χιδίρογλου, *Συμβολή στην ελληνική τουρκολογία*, τόμ. 1 (Αθήνα: Ηρόδοτος, 1990) ISBN 978-960-72-9017-5

Παύλος Χιδίρογλου, *Συμβολή στην ελληνική τουρκολογία*, τόμ. 4 (Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 2000) ISBN 978-960-28-8069-2

Mübahat Küçüköğlü, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Kubbealtı Neşriyatı 35 (Κωνσταντινούπολη: Kubbealtı Akademisi Kültür ve San'at Vakfı, 1998) ISBN 975-7663-18-2